

ALVAR

VESCOMTE D'AGER—GERMÀ DE 'N ERMENGOL X

(1298)

Segell rodó.—Cera bruna.—54 mm. diàmetre.

Colecció del autor.

Imatge del vescomte á cavall. Porta la espasa alsada y en actitud de combatre. L'escut y la gualdrapa del cavall, ab escáchs. Entre la llegenda hi ha quatre escudets, en los quatre punts cardinals, ab divisa borrosa.

SDO . . . ALVARI VICEC O MITIS AG . . . SIS

(*Sigillum domini Alvari vice comitis Agerensis*)

Penja, per medi d'una cordeta de cànem, d'un pergami que conté la confirmació de privilegis y concessió de franquesa del bovatge y monedatge, als homens d'Ager, atorgada pel vescomte Alvar, ab data de 4 de las kalendes de juny de 1298.

Encara que aquest segell no pertany propiament a la serie dels comtes, no obstant, li havèm inclós, perque'l vescomtat d'Ager estigué unit molt temps al comtat d'Urgell, y a més perque's tracta d'un vescomte germà de'n Ermengol X^e, en quina època estaven separats los dos títols, d'Urgell y d'Ager.

FERRÁN DE SAGARRA

CARTORAL DE CARLES MANY

(*Continuació*)

339—1195, octubre, 23.

Planes CCVI y CCVII.

Venda feta per Alaada, ab sa filla María, al clergue Arnal, d'una sagrera (celler?) á St. Feliu de Celrá, per 18 sous y 6 diners geronins, ab reserva d'un capó anyal que fá de cens á la Seu de Gerona.

—Entre 'ls firmants d'aquesta escriptura hi figura Ramón, abad de Vilabertrán y paborde de Celrá.

340--1195, novembre, 25.

Planes XCIII y XCIII.

Promesa ab jurament, feta al Bisbe de Gerona Ramón, per Pere Joan de Bascara, de no ferli cap dany per rahó d'haver sigut per ell empresonat, y que, cas de fernhi, l'esmenará, als vint dies d'haver sigut requirit al efecte, per sí mateix ó per medi de sos fiadors Bruno de Merca.

dal, Pere de Monell y Guillem de Farigola, que també juran, y no esmenantli, incórreguí en la pena de pagarli cent aureos, pagantli del restant de sos bens si 'l dany importés major quantitat.

—D'aquest doc. resulta que 'l bisbe de Gerona Ramón vivia encara lo 25 de novembre de l'any 1195 de la Nativitat. Segons la «España Sag», t. 44, pl. 218, morí lo dia 27 de ja-ner de l'any 1195, quin any se deu entendre per consegüent de la Encarnació y no de la Nativitat.

341—1197, setembre, 5.

Plana CCLXXX.

Los germans Guillem y Bernat de Maura fan entrega de ses persones, descendencia y bens, tant mobles con immobles, á Guillem Fortoni; del qui confessan rebre trenta cinch sous barcelonesos.

342—1200, juliol, 4.

Plana CXLV c.

Jurament fet per Huch, fill de Pons Huch, fill de Jusiana, á R. arquebisbe de Tarragona, de estar á son manament y firmar de dret en ses mans sempre y en qualsevol lloch ahont lo demani, respecte de totes les querelles ó reclamacions que contra son pare tenia 'l bisbe de Gerona, per les quals havia sigut per éll excomunicat.

343—1200, juliol, 4.

Plana CXLV d.

Arnal de Fabars jura estar á lo que disposi l'arquebisbe de Tarragona respecte de totes les reclamacions que contra Pons Huch tenia la Iglesia de Gerona fins al dia de la seva mort, y cumplir en dret plenament lo que resolgui fins ahont arribin ses possibilitats, axí com també ferho cumplir als fills del dit Pons Huch. Manifesta prometreho axí després de prestat jurament per Huch en la escala de la Iglesia de Sta. Maria de Gerona, estant presents lo dit Huch, Arnal de Llers, Arnal de Sales, Arnal bisbe de Gerona y altres.

—L' Huch y 'l Pons Huch de que parlan los dos últims doc. eran los Comtes d' Empuries d'aquest nom. Resulta, per consegüent, que 'l Pons Huch de qui 's tracta havia ja mort en 4 de juliol de l'any 1200 de la Encarnació del Senyor.

SEGLE XIII

344—1201, agost, 5.

Planes CCCLXX á CCCLXXII.

Venda feta pel Bisbe de Gerona Arnal, á Arnal de Parets de Rufí, pel terme de tres anys y pel pago anyal de 70 sexters de blat, mesura del mercat de Gerona, del rédits de varis molins situats á Gerona y á les seves immediacions.

345—1202, juliol, 24.

Plana CCCXXXVIII.

Lo Bisbe de Gerona Arnal, mediant la percepció de cent noranta sous barcelonesos y 'l cens anyal de un diner, lauda la compra feta per Bernat de Bellmirall á Ramona, filla de Ramón de St. Llorens,

d'unes cases situades en lo burch de St. Feliu y en l'alou de la Cathedral.

346—1204, març, 22.

Reyal provisió del rey D. Pere, regoneguent y confessant qu' havia establert y cobrat á Catalunya nous impostos y exaccions, lo que defineix y evacua á tots los homes de ses terres, religiosos y seglars, prometent no exigirlos més ni permetre sien exigits. Se reté les leudes noves dels mercats dels homens de fora de ses terres que á ells concorrin, y les questies y albergues de sos dominis particulars. Promet, ademés, no nombrar veguers á persones que sien cavallers (*militles*) á no ser ab consell dels magnats y sabis de la terra, y mana que 'ls veguers prestin jurament de tractar bé al país, de fer justícia, de servir lo dret y costums de la terra y de no introduhir noves exaccions. Disposa que en les causes pendentes no 's cobri lo terç, dels cavallers. Finalment, se compromet á no redimir lo bovatge y á no mudar durant sa vida la moneda barcelonesa ni disminuir son valor. Juran tot lo predit Gaufret de Rocaberti y Ramón Galcerán.

—Firmen aquest doc., datat á Gerona, los testimonis Arnal de Castellbó, P. de Torroella, Huch de Mataplana, Guillem de Canet y Bernat de Portella.

Lo menciona en Villanueva, V. L., t. 13, pl. 158.

347—1204, Agost, 27.

Planes CLXXX y CLXXXI.

Donació, feta pel Bisbe de Gerona Arnalá Guillem de Vinyavella y als seus, de la batllia y saionia de Ullá, ab les meteixes condicions que les havie tingut, pel Bisbe, son sogre Berenguer Ventre.

348—1205, novembre, 22.

Plana CCLXXX.

Entrega feta á Arnal, fill de Cerviliá de Rasat (*razet*), per Berenguer *Descuario*, de sa persona, descendencia y bens mobles é immobles, per lo qual cobra vint sous barcelonesos.

349—1206, desembre, 23.

Plana CCLVIII.

Definició y entrega de totes ses propietats ab promesa de res reclamar; feta á favor de Ramón Martí per Pere Berenguer de Camós y sa mare Guillerma, mediant lo cobro de trenta sous barcelonesos.

350—1207, octubre, 26.

Planes LI y LII.

Regonexement, fet pel Rey d'Aragó D. Pere al Bisbe de Gerona Arnal, de que aquest expontaniament y sens obligació li havia consentit cobrar dels homens del Bisbe, per cada mas, deu sous, al objecte de poder pagar sos deutes; prometentli que d'axó non resultés en lo successiu cap perjudici á llurs drets, ni exigirli res en endavant per cap rahó ni motiu á ell ni á sos homens, als que posa sots sa defensa y protecció ab totes les seves coses.

—Firmen aquest doc., ademés del Rey, Gaufret de Rocabertí, Guillem de Cervera y Guillem de Crexell.

351—1208, novembre, 15.

Plana CLIIb.

Pere de Torroella jura sobre'ls Sants Evangelis estar á lo que mani y disposi'l Bisbe de Gerona Arnal, el dia y temps que aquest tinga á bé senyalarli, per motiu de la sentència d'excomunió que contra d'ell havia dictat.

352—1209, febrer, 4.

Plana LVI.

Autorisació, otorgada pel Rey d'Aragó D. Pere al Bisbe de Gerona Arnal, pera edificar y construir un molí *draper* en lo riu Ter, dintre'l terme de la vila de Domeny, y fer en dita vila les demés mellores que vulgui. (Aquest document está datat á Gerona).

353—1209, febrer, 15.

Planes CCXCIII á CCXCVIII.

Testament de Arnal de Llers, que nombra marmessors á Arnal de Púbol, Ramón de Juyá y Arnal de Bordils y sobre tots ells á Dalmau de Crexell. Disposa ser enterrat en lo cementiri de Sta. Maria de Cerviá, á quina iglesia y á altres iglesies y monastirs fá varies deixes en bens y en diner. Lo castell de Púbol lo llega á son fill Guillem de Cerviá: sos anells d'or y plata ab pedres precioses, al Prior de Cerviá: son escut, sella, *trepas*, espasa y llansa, á la Milicia del Temple: la sella d'un palafre y'l fré d'or, als Hospitalaris, etz., etz.

354 - 1209, febrer, 16.

Plana CLVIII.

Definició y evacuació feta per Arnal de Llers, fill d'Arnal y Sibília, en mans del Bisbe de Gerona Arnal de Crexell, de totés les exaccions que havia comés en les iglesies y clergues de sos dominis, ço es de Bordils, Cerviá, La Pera, Cassá de Pelrás, Fellines, Mollet, Flassá, Juyá (*Juaiano*), Viladesens, Beget, Llers, S. Llorens de Rocabruna, Sta. Pau y Porqueres, com també en l'honor de Sta. Maria de Gerona y en la vila de Cerviá y altres llochs; y axí jura observarho per sí y sos successors, jurament que fan també sos fills Guillem de Cerviá y Berenguer, y Huch de Cerviá son nebot (*nepote*), y que mana fassi semblantment son altre fill Bernat quan torni de Marsella, ahont se troba en penyora del Sr. Rey.

—Ademés del evacuant y de sos fills, entre ells Bernat que degué firmar més tart, firman lo doc. Dalmau de Crexell, Arnal de Sales, Bernat d'Ordal, Ramón de Junyá? (*Juniano*) y Arnal de Bordils batlle.

Aquesta escriptura está repetida á les pl. CCXCVIII y CCXCVIII del Cartoral.

355—1209, març, 15.

Planes CXXXVI y CXXXVII.

Venda feta per Dalmau de Crexell, junt ab sa muller Anglesa,

á son germá Arnau bisbe de Gerona, per dos mil vuyt cens sous de diners barcelonesos, de totes les albergues y altres drets que, per rahó del castell de Pontós, tenen y cobran á la vila de Bâscara y en los masos de ella.

—Lo menciona En Villanueva. «V. L», t. 13, pl. 159.

356—1209, setembre, 1.

Planes LXXV á LXXVII.

Promesa mútua se fan l'arquebisbe de Tarragona y'l rey D. Pere, lo primer de obeir y seguir al segón en lo temporal, ell ab totes les iglesias y territoris de la seua archidiócesis, y'l rey de obeir y seguir al primer en lo espiritual. Per l'arquebisbe ho jura Berenguer d'Albucía, jutje de Gerona y ardiaca de La Selva, y pel Rey ho jura Ramón de Geronella, veguer de Gerona. Prometen aximateix que, cas de desavenencia entre'ls dos, estarán á lo que resolguin los bisbes de Vich y de Tortosa en los assumptes referents á tot Catalunya, y los bisbes d Osca y de Tarassona en los referents á tot Aragó.

—A més de les firmes del rey y del arquebisbe, figuran en lo doc. les de Guillem, bisbe d' Ausona, Guillem Durfort, Gaufret de Rocaberti, Dalmau de Crexell, Ramón de Geronella, veguer de Gerona, y Arnal de Llers.

357—1209, novembre, 25.

Plana CLI c.

Promesa y jurament fets per Pons Guillem de Torroella, son germá Pere de Montgrí, Gaufret y Gilabert, al bisbe de Gerona Arnal, de donarli satisfacció complerta, á son jubí y sens apelació ni contradicció de cap mena, de totes les quexes, danys y reclamacions que contra son pare P. de Torroella tenien ell, sa iglesia, sos clergues y sos homens.

358—1209, novembre, 25.

Plana CLII.

Jurament prestat per Pons Guillem de Torroella y sos germans Pere de Montgrí y Guillem de Montgrí, al bisbe de Gerona Arnal, de que sense son ordre ó voluntat no posarán la má per res en la iglesia de Torroella ni en lo que á ella pertany.

359—1222, juliol, 28.

Plana CLVII.

Regonexement y confessió fets per Ermessendis de Peratallada, en presencia de Ramón de Peratallada, de Bernat, batlle de Peratallada, de Real de Llofriu, de Guillem d'Olivella, comanador de St. Llorens, y de Bernat de Montpalau, ardiaca del Empordá, de que'ls delmes de Peratallada, de Pals, d'Empuries y de Vilasacra los té per la iglesia de Gerona. (Se negaren á firmar lo doc. Ramón de Peratallada y Guillem d'Olivella).

SENS DATA

360.

*Planes CXXXIII á CXXXV.**Breve ó resum dels censos de La Bisbal.*

—En una suma, dosada al final del doc., se fa constar que consistien en 89 porcs y mitg., 16 xais, 2 modis y 5 mígeres de grans, 13 capons y 65 gallines y mitja.

361.

Plana CXLV.

Lo comte d'Empuries Pons Huch, fill del comte Huch y de la comtesa Jusiana, jura al arquebisbe de Tarragona Guillem y al bisbe de Gerona Guillem, observar y cumplir la escriptura de definició que feu son avi y firmá ó confirmá son pare á la iglesia de Gerona.

—Tenint en consideració que'l comte Huch, marit de Jusiana, firmá'l doc. del any 1168 qu'hem senyalat ab lo n.º 298, y que s'ignora l'any de la seva mort, ocorreguda segons se creu en 1173, y, ademés, que'l bisbe de Gerona Guillem de Cabanellas havia mort en 1175, podém presumir que la data del doc. que acabém d'extractar está compresa entre'ls anys 1173 y 1175.

362.

Plana CXLVIII.

Jurament fet al bisbe de Gerona Berenguer, per Pons, fill de Guillem, ab Em sa muller, y per Guillem, fill de Pons, ab sa muller Guilla, de que no farán cap dany en los homens y bens del bisbe, tant en la vila de Torroella, desde la forsa (*forteza*) que hi ha ó hi hagi en Torroella de Montgrí, com tampoch en la vila de Ullá; de que no's retindrán per forsa albergues, censos, toltes ni acaptes, exceptuat lo feu que tenen per Pons, comte d'Empuries; y de que res li farán per rahó d'haverlos tingut presos. En seguretat de son jurament li donen fiadors.

363.

Plana CL a.

Homenatge prestat al bisbe de Gerona Berenguer per Pere Pons, ab la promesa de observar lo que li havien jurat sos pares, mare y germá.

364.

Plana CL b.

Prestació d'homenatge al bisbe de Gerona Berenguer, per Pons Guillem.

365.

Plana CL c.

Concordia entre'l bisbe de Gerona Berenguer y Pere Pons de Torroella. Lo bisbe promet á aquest que mentres no hagi fet arribar á son poder la iglesia de Llampayes (*Lampadias*), li entregará tots los anys, per la Pasqua de Pentecostés, deu unças d'or de Valencia, en plata, en or ó en un mul que les valga. Pere se fá home propi del bisbe y promet fer per ell hosts, corts, seguicis, cavalcates y tots los demés serveys que l'home deu á son senyor.

366.

Plana CL d.

Pere Pons, fill de Guilla, presta homenatge al bisbe de Gerona Berenguer, donantli les entrades y sortides de sos castells de *roca mora* y de *Torroella*, ab facultat de fer desde ells guerra, excepte contra'l comte d'Empuries, sa muller y fills, y prometentli darli potestat d'aquell de dits castells que necessiti pera fer guerra sempre que per açó sie requirit.

367.

Plana CLI a.

Homenatge prestat per Pons Guillem, al bisbe de Gerona Berenguer, per rahó dels castells de *roca maura* y de *Torroella*.

—Los docs. núms. 362 á 367, abdós inclussius, se referexen á una mateixa familia, y sa respectiva data no pot diferenciarse de gayre temps. Lo Pere Pons de Torroella que en ells figurá es, sens dupte, lo Pere de Torroella que's menciona en doc. dels anys 1121 y 1128 publicats per Marca (M. H. a. 375 y 376). Resulta justificat que el dit Pere era fill de Pons Guillem de Torroella, del qui parla també la meritada escriptura del any 1128, encare que referintse á temps passat, lo que'ns fá creure que en aquesta data ja havia mort. No es tan clar qui fou la seva mare, donchs Pons Guillem, en lo doc. n.º 362, se diu casat ab Em, ó Ermessendis com l'anomena altre doc. que trobarém després, y Pere Pons se diu fill de Guilla en lo doc. n.º 366. Es possible que Pons Guillem de Torroella hagués estat casat dos vegades, la primera ab Guilla y la segona ab Em ó Ermessendis: si aixís fós, podríem trassar l'arbre genealògich dels senyors de Torroella á darrers del segle XI y principis del XII, en la següent forma:

GUILLEM

PONS GUILLEM (1.ER GUILLA; 2.ON EM)

PERE PONS

GUILLEM (GUILLA)

En les escriptures ab data núms. 347 y 351 hem trobat un altre Pere de Torroella, contemporani en 1204 y 1208 del bisbe de Gerona Arnal de Crexell, lo mateix, sens dupte, mencionat per Marca (M. H. a. 487) y la «España Sagrada» (t. 43, a. 52) ja en l'any 1197. D'aquest altre Pere foren fills Pons Guillem de Torroella (doc. núms. 367 y 369), Pere de Montgri y Guillem de Montgri (conqueridor, l'últim de la vila de Ibisca y elect arquebisbe de Tarragona), dels quals Pons Guillem, lo major, havia ja succehit á son pare en lo senyoriu de Torroella l'any 1209. Pero les escriptures que comentém no poden referirse á aquestos últims Pere y Pons Guillem de Torroella, donchs en son temps no governá la Seu de Gerona cap bisbe anomenat Berenguer. En cambi, lo primer Pere Pons de Torroella, fill de Pons Guillem de Torroella, sabem que vivia en 1121 y en 1128, en quines dates era bisbe de Gerona Berenguer Dalmau (1114-1146) y comte d'Empuries, Pons Huch I (1115-1155).

De lo que acabém d'exposar resulta que la data dels docs. núms. 362 á 367 ha de estar compresa entre'ls anys 1115 y 1128, y més probablement entre'l 1115 y'l 1121.

368.

Plana CLVIII.

Prestació d'homenatge al bisbe de Gerona Berenguer, per Berenguer Gausfret, fill d'Adalgarda, per rahó de la fortalesa de Juyá que'l bisbe li havia donat, y promet donarli potestat de la mateixa sempre que per açó sia requirit.

—Es molt fácil que'l Berenguer Gausfret d'aquest doc. sia'l mateix que figura en la donació que rebé del bisbe de Gerona Berenguer Guilfret l'any 1086, qu'hem extractat en lo document núm. 151, un tal Berenguer Gausfret de Cerviá. Lo bisbe de Gerona á que's refereix lo doc. no pot ser Berenguer Dalmau ni son successor immediat Berenguer de Llers, perque en temps d'aquestos possehia lo castell de Juyá la familia de Baseia: Vegis lo doc. núm. 202 y també lo núm. 176.

369.

Planes CLIII y CLV.

Homenatge prestat al Bisbe de Gerona Berenguer, per Bernat, fill d'Ermengardis, per rahó de sa persona y de sos béns.

370.

Plana CLV.

Prestació d'homenatge al bisbe de Gerona Bernat, per Arnal Ramón, fill de Trudegardis.

--La data d'aquest doc. ha d'estar compresa entre'ls anys 1093 y 1111 en que governá la Seu de Gerona lo bisbe Bernat Humbert, donchs fins al any 1279 no hi hagué altre bisbe de Gerona que s'anomenés Bernat, y á n'aquesta última data no hi arriba cap de les escriptures transcrites en lo primer Cartoral.

371.

Plana CLV.

Prestació d'homenatge al Bisbe Berenguer, per Guillem Sunyer, que exceptúa al Vescomte de Cardona, per rahó de la fortalesa (*forteda*) de Celrá, que pertany á son nebot (*nepote*) Ballui, ab facultat d'entrar, sortir y estar en ella sempre que li plagui.

372.

Plana CLV.

Prestació d'homenatge al bisbe Berenguer, per Oliver, fill de Retrudis.

373

Plana CLVI.

Prestació d'homenatge al bisbe Berenguer, per Arbert Ramón.

374.

Plana CLVI.

Prestació d'homenatge al bisbe de Gerona Bernat, per Oliver, fill de Retrudis.

--Per lo qu'hem notat en lo doc. núm. 370, aquest homenatge ha de estar comprés entre'ls anys 1093 y 1111. Se tracta del mateix subjecte que figura en lo doc. núm. 372, y axó'ns fa creure que tant aquest darrer com los senyalats ab los núms. 371 y 373 corresponen al temps que regí la Seu de Gerona lo bisbe Berenguer Guifret, predecessor immediat del bisbe Bernat Humbert. Tenim per molt probable que Oliver, després de prestar homenatge al bisbe Berenguer Guifret, al morir aquest en 1193, degué prestarlo també molt luego á son successor Bernat Humbert

375.

Plana CLVII.

Pons de Cervera jura no haver acullit á Guillem Ramón desde que sabé que havia sigut excomunicat pel Sant Pare, que no l'acullirá, no'l patrocinará ni'l defensará mentres permanesca en la excomunió, y, ademés, que no exigirá serveys ni exaccions de cap mena en les possessions y llochs relligiosos de la iglesia de Gerona, y restituirá y esmenará los danys que hi hagi fet dintre'l terme d'un mes d'haver sigut per açó requirit pel bisbe. Jura, finalment, que cas de morir compliran y observaran lo per ell promés, sa muller, son fill Pere de Cervera y'ls demés que elejirá.

—Lo doc. se refereix ab. probabilitat á Guillem Ramón de Moncada, al qui s'atribuï l'assassinat del arquebisbe de Tarragona Berenguer de Vilademuls, per quin motiu fou excomunicat. Véigis la nota qu'hem posat al doc. núm. 338. Havent succehit la mort del arquebisbe de Tarragona en febrer de 1194, y essent ja mort en setembre de l'any de la Encarnació 1195 Pons de Cervera, á l'espai de temps comprés entre aquestes dos dates ha de correspondre lo doc. que'ns ocupa.

376.

Planes CLXXXI y CLXXXII.

Relació dels censos que la Iglesia de Gerona percibia á Ullá, feta pel bisbe Ramón. (En nota posada al peu de la relació, se fá constar que'l comte d'Empuries percibia en dita vila; per concepte d'albergues, 12 pernills, 12 parells de gallines, 12 diners per porchs, 6 per candeles, 7 sexters de vi, 18 solidades de civada y 7 fogaçes (?) (*fogaças*), y per concepte de botatge, 6 quarters de vi.

—Creuem que'l bisbe de Gerona á que's refereix lo doc. es l'anomenat Ramón de Orufall, que regí'l bisbat desde l'any 1177 al 1196 y'ns ho fa creure el que aquest bisbe fou lo qui consagrà la iglesia de Ullá en 1182.

377.

Planes CLXXXIII y CLXXXV.

Breu de les *manedes* de Ullá. Id. dels homens de Torroella.

—Es probable que aquest doc. sia del mateix temps que l'anterior. La paraula *manedes* no's troba en la obra cit. de Balari: en lo bisbat de Gerona s'usa la frase de *menar terres*, ab referencia á la persona ó persones encarregades de son conreu, sia com á masovers, sia com á vessanayres, etc.: opiném, per consegüent, que la paraula *manedes*, en nostre cas, significa les fraccions de terra *menades* ó entregades pera son conreu á persones determinades.

378.

Planes CLXXXVIII y CXC.

Breu ó sumari dels masos, terres, etc., que constituïen l'alou que possehia Armengol en lo comtat d'Empuries, termens de la vila de Güalta (*aqualta*) y de *Clerano*.

—Ignorém ahont correspond lo lloch de *Clerano*, del comtat d'Empuries. No se'n troba menció en lo Nomenclator dels Srs. Alsius y Pujol.

379.

Planes CCII y CCIII.

Comensament d'una escriptura d'empenyo d'un camp, fet pels esposos March y Adelaida á Ramón Rurich y á sa muller Pereta. (Porta al final la nota: *inutilis hec carta*).

380.

Plana CCXX.

Pere de Palagret, clergue y sacristá de la iglesia de S. Felij de Celrá, jurá devant de testimonis que ni Guillem de Palagret ni sos predecessors tenien censos ni batllia en l'alou per ell donat á San Felij de Celrá

—Lo Pere de Palagret de qui parla aquesta escriptura es, ab seguretat, lo Pere del dos. número 394 que testá en 4 d'abril de l'any 1167. *Palagret* és el nom d'un burch ó petit poblat rural del terme del municipi de Celrá.

381.

Plana CCXXXVIII.

Prestació d'homenatge al bisbe de Gerona Berenguer, per Pons Gui-

llem, fill de la vescomtesa Ermessendis, donantli les entrades y sortides dels castells de Fonolleses (*Fenullarias*) y de *Kanian*, ab facultat de fer desde ells guerra, sempre que ho demani.

—Vegis lo qu'hem dit en lo comentari posat al doc. núm. 367. Lo castell de *Kanian*, de que's parla, devia estar situat en lo llogaret anomenat *Cunyá*, ó potser mellor *Canyá*, que's prop lo riu Daró entre Fonolleses y Ullastret.

382.

Plana CCLXXIII.

Arnal Joan, sacristá y paborde (de la Seu de Gerona?), dona á Grau de Fallines (*Felines*) una fexa de terra, en l'alou de Sta. Maria, Seu de Gerona, situada en la villa de Fallines, mediant lo pago anyal, en lo mes de juliol y en Gerona, d'una migera de blat net, mesura de Banyoles.

—Lo sacristá de la Seu de Gerona, Arnal Joan, vivia en 1148. Vegis lo doc. núm. 273.

383.

Donació, feta pels canonges de la Seu de Gerona als germans Guillellem y Berenguer Silvi, del alou que en testament havia dexat á la Canonja son oncle Dalmau Vidal, perqu'el tingan per la Canonja mentres viscan, pagantne tots los anys per St. Miquel 4 porchs canonicals.

—Segons lo sacramental de son testament (doc. núm. 154), Dalmau Vidal havia mort ja el 21 de setembre del any 1039.

384.

Plana CCCLVII.

Memoria de l'alou de Sta. Maria. Enumeració de les pessés de terra y demés que posehia la Seu prop de Gerona y de la banda de St. Pere de Galligans.

385.

Plana CCCLXXII.

Donació feta pel bisbe de Gerona Ramón, á Arnal de Parets de Ruffi, d'un camp anomenat Falgar, situat en la parroquia de St. Feliu de Parets de Ruffi, quines afrontacions detalla, mediant la percepció de 600 sous barcelonesos pago de tasca y, per cens, al tercer any lo dia de la festivitát de St. Feliu, un porch de valor de dos sous.

—Vegis lo doc. núm. 312, del any 1173, entre'ls metexos Ramón, bisbe de Gerona y Arnal de Parets de Ruffi.

386.

Planes CCCLXXII y CCCLXXIII.

Donació, feta pels esposos Pons y Ermengardis, junt ab son fill P., y ab aprobació del bisbe de Gerona B., á Ermengardis, de la batllia de Parets de Ruffi, ab tots los acaptés, feus y demés que hi tenen pel bisbe.

—Aquest doc. ha de ser anterior al senyalat ab lo núm. 385.

JOAQUIM BOTET Y SISÓ.

(Seguirá)